

Sygnatura akt II AKa 271/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2021 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia SA Bogusław Tocicki /Spr./

Sędziowie: SA Jerzy Skorupka

SO del. do SA Agnieszka Połyniak

Protokolant: Joanna Rowińska

przy udziale Zbigniewa Jaworskiego prokuratora (...)

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2021 r.

sprawy wnioskodawców J. K. (1) i M. K.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 31 lipca 2020 r., sygn. akt III Ko 442/19

I. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawców J. K. (1)

i M. K. po 147,60 zł tytułem poniesionych przez nich kosztów zastępstwa procesowego ustanowionego w postępowaniu odwoławczym;

III. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa – 271/20	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1 (załącznik w treści uzasadnienia)		

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji	
Wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 31 lipca 2020 r., sygn. akt III Ko 442/19	
1.2. Podmiot wnoszący apelację	
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# oskarżyciel posiłkowy	
# oskarżyciel prywatny	
# obrońca	
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# inny	

1.3. Granice zaskarżenia (zapisy odpowiadają załącznikowi nr 1)			
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść wnioskodawców	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu		

	przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania	

	środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka				
#	art. 439 k.p.k.				
#	brak zarzutów				
1.4. Wnioski					
#	uchylenie	#	zmiana		
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy					
2.1. Ustalenie faktów					
2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Wnioskodawcy	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1. 2.		J. K. (1) M. K.	J. K. (2), który był odpowiednio ojcem i mężem wnioskodawców: J. i M. K., został skazany wyrokiem b. Wojskowego Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 27 maja 1946r. sygn. akt	akta b. Wojskowego Sądu Rejonowego w Lublinie o sygn. Sr.331/46	k. 20-143 (płyta CD k. 167)

Sr.331/46, na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz utratę praw publicznych i obywatelskich na okres jednego roku za przestępstwo z art. 4 § 1 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz.U. z 1946r. Nr 30, poz. 192), które polegało na tym, że od 13 października 1945r. do końca listopada 1946r. w miejscowości C. gmina F., powiat L., bez zezwolenia władz przechowywał broń palną automat P.nr (...), którą sprzedał pod koniec listopada J. K. (3) za 600 złotych.

We wspomnianej sprawie, niespełna 20-letni wówczas J. K. (2) (ur. (...)), który był inwalidą bez lewej ręki, amputowanej w

		<p>czasie działań partyzanckich w okresie wojny, został zatrzymany w dniu 8 marca 1946r., a następnie tymczasowo aresztowany. Po zapadnięciu wyroku, J. K. (2) odbywał orzeczoną karę pozbawienia wolności w więzieniu w L. co najmniej do 28 czerwca 1946r.</p> <p>W dniu 12 października 1947r. J. K. (2) złożył podanie o przyjęcie do pracy w Państwowym (...) we W., gdzie rozpoczął pracę w dniu 15 października 1947 r. w charakterze gońca. W dniu 1 października 1948r. we W. zawarł związek małżeński z M. T. (obecnie: K.). Ze związku tego (...) urodził się J. K. (1).</p>		
<p>wyrok b. Wojskowego Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 27 maja 1946r.</p>	<p>k. 74-77</p>			

sygn. akt Sr.331/46,			
zaświadczenie z 28.06.1946r. o przeniesieniu J. K. (2) do księgi więźniów karnych	k. 86		
zeznania świadka J. K. (1)	k. 179-181, 219		
odpis skrócony aktu małżeństwa	k. 12		
odpis skrócony aktu urodzenia	k. 11		
kserokopia podania o przyjęcie do pracy	k. 201		
informacja C. Polska o zatrudnieniu J. K. (2)	k. 200		
Orzeczona wobec J. K. (2) kara 3 lat pozbawienia wolności została w całości wykonana po tym, gdyż w dniu 9 października	adnotacje MSW w W. dot. aresztowania J. K. (2) we wniosku o wydanie dowodu osobistego	k. 15	

<p>1949r. został ponownie aresztowany przez Powiatowy Urząd (...) w L. i osadzony w więzieniu na Z. w L.. Pojechała do więzienia i mimo starań nie udzielono jej widzenia z mężem.</p> <p>Warunki odbywania kary dla J. K. (2), jako inwalidy bez lewej ręki, były szczególnie ciężkie. Nie miał wykształcenia, gdyż ukończył zaledwie 4 klasy szkoły powszechnej.</p> <p>Warunki odbywania kary na Z. w L. były wyjątkowo ciężkie, m.in. ze względu na panujące przeludnienie.</p>			
<p>zeznania świadka J. K. (1)</p>	<p>k. 179-181, 219</p>		
<p>zapytanie o karalność z 1981r.</p>	<p>k. 218</p>		
<p>Po opuszczeniu więzienia J. K. (2) ponownie podjął pracę jako portier w (...) we W., gdzie</p>	<p>informacja C. Polska o zatrudnieniu J. K. (2)</p>	<p>k. 200</p>	

<p>był zatrudniony nieprzerwanie do dnia 1 lipca 1977r. Za wykonywaną pracę otrzymywał pensję w wysokości odpowiadającej minimalnemu wynagrodzeniu.</p> <p>Po powrocie z więzienia J. K. (2) zmienił się, zaczął używać przemocy wobec żony i syna, w wyniku czego M. K. z synem J. K. (1) wielokrotnie uciekali z domu. Na pytania o pobyt w więzieniu reagował agresją. Wobec kalectwa, wymagał stałej pomocy w normlanych czynnościach życia codziennego.</p>			
<p>zeznania świadka J. K. (1)</p>	<p>k. 179-181, 219</p>		
<p>Postanowieniem z dnia 22 listopada 2018 r, sygn. IV Ko 520/18, Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego</p>	<p>postanowienie Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22 listopada 2018 r, sygn. IV Ko 520/18</p>	<p>k. 16-17</p>	

<p>1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, uznał za nieważny wyrok b. Wojskowego Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 27 maja 1946 r., wydany w sprawie Sr 331/46 skazujący J. K. (2).</p>					
<p>akta Sądu Okręgowego w Lublinie sygn. IV Ko 520/18</p>	<p>akta</p>				
<p>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</p>					
<p>Lp.</p>	<p>Wnioskodawcy</p>	<p>Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi</p>	<p>Dowód</p>	<p>Numer karty</p>	
<p>1. 2.</p>	<p>J. K. (1) Mawia K.</p>	<p>Podnoszona przez prokuratora w toku postępowania oraz w apelacji wątpliwość, że J. K. (2) odbył w</p>	<p>adnotacje MSW w W. dot. aresztowania J. K. (2) we wniosku o</p>	<p>k. 15</p>	

		<p>całości karę 3 lat pozbawienia wolności, na którą został skazany wyrokiem b. Wojskowego Sądu Rejonowego w Lublinie z dnia 27 maja 1946r. sygn. akt Sr.331/46.</p> <p>Wątpliwość tę wyraziła prokurator, podnosząc, że w dniu 12 października 1947r. J. K. (2) złożył podanie o przyjęcie do pracy w Państwowym (...) we W., a następnie był zatrudniony nieprzerwanie w tym przedsiębiorstwie od dnia 15 października 1947r. do dnia 1 lipca 1977r., przy czym w aktach osobowych pracodawcy nie odnotowano przerwy w pracy.</p>	wydanie dowodu osobistego	
zeznania świadka J. K. (1)	k. 179-181, 219			
zapytanie o karalność z 1981r.	k. 218			

informacja C. Polska o zatrudnieniu J. K. (2)	k. 200		
2.2. Ocena dowodów			
2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1. 2.	Dowody wskazane i omówione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (k. 238-243 akt sprawy).	Prawidłowa była ocena wiarygodności dowodów zaprezentowana przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (k. 238-243 akt sprawy).	
2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
1. 2.	Uwzględniono wszystkie dowody i okoliczności przy ocenie zasadności odszkodowań oraz zadośćuczynień zasądzonych na rzecz wnioskodawców.	Jak poprzednio.	
<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>			
Lp.	Zarzut apelacji prokuratora		
1.	Zarzut obrazy przepisów postępowania mającej wpływ na treść orzeczenia, a to art. 554 § 3 k.p.k. w zw. z art. 554 § 2a i art. 2b k.p.k., a nadto art. 379 pkt. 5 k.p.c. oraz art. 325 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. poprzez niezawiadomienie o terminach rozpraw i	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

	<p>rozpoznanie sprawy bez wiedzy i udziału strony, tj. organu reprezentującego właściwą jednostkę Skarbu Państwa, co ma wpływ na treść wydanego orzeczenia, albowiem pozbawiło ten organ, jako stronę postępowania, możliwości realizowania swoich uprawnień i bezpośrednio wpłynęło na treść orzeczenia, w którym to orzeczeniu nie został sprecyzowany organ reprezentujący Skarb Państwa.</p>		
	<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
	<p>I. Formułując wskazany wyżej zarzut, prokurator Prokuratury Okręgowej w Opolu oparła się na uczynionym a priori</p>		

założeniu, że w każdym wypadku w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie, toczącym się na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz. 1820), stronami postępowania obok wnioskodawców jest także prokurator i organ reprezentujący Skarb Państwa.

Swoje stanowisko autorka apelacji opierała na przekonaniu o potrzebie stosowania do tego postępowania wprost przepisów art. 554 § 2a i 2b k.p.k., wprowadzonych art. 1 pkt 98 ustawy z dnia 19 lipca

2019r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019r. poz. 1694). Zgodnie ze wspomnianą nowelizacją w procedurze karnej pojawiły się dwa nowe przepisy o następującym brzmieniu:

a) art. 554 § 2a k.p.k. stanowi, że: „Stronami postępowania są: wnioskodawca, prokurator oraz Skarb Państwa”;

b) art. 554 § 2b k.p.k. stanowi, że: „Organem reprezentującym Skarb Państwa jest:

1) prezes sądu, w którym wydano ostatecznie orzeczenie kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności karnej, stosowania środka zapobiegawczego, środka zabezpieczającego lub zatrzymania, albo

2) prezes sądu
pierwszej
instancji, w
którym wydano
zmienione
orzeczenie -
jeżeli
orzeczeniem, o
którym mowa w
pkt 1, zmieniono
orzeczenie sądu
pierwszej
instancji i
zastosowano
środek, w
związku z
którym nie
przysługuje
odszkodowanie
w myśl
niniejszego
rozdziału, albo

3) organ, który
dokonał
zatrzymania -
jeżeli sąd
uwzględnił
zażalenie na
zatrzymanie
albo jeżeli sąd
nie rozpoznawał
zażalenia na
zatrzymanie”.

Ponadto,
wspomniana
nowelizacja
nadała nowe
brzmienie
przepisowi art.
554 § 3
k.p.k., zgodnie
z którym: „O
terminie
rozprawy
zawiadamia się
wnioskodawcę,
prokuratora oraz
organ

reprezentujący
Skarb Państwa,
przesyłając
odpis wniosku.”.

W ocenie autorki
apelacji, takie
brzmienie
przepisów art.
554 § 2-3 k.p.k.
nakazywało
uznać, że
rozpoznanie
sprawy o
odszkodowanie i
zadośćuczynienie
na podstawie
ustawy z dnia
23 lutego 1991r.
o uznaniu za
nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (tekst
jednolity: Dz.U.
z 2020r. poz.
1820), bez
udziału
reprezentanta
Skarbu Państwa
wiązało się z
obrazą
przepisów
procesowych,
które miały
wpływ na treść
orzeczenia, gdyż
Skarb Państwa
nie był
reprezentowany
(nie przesyłano
takiemu
reprezentantowi
żadnych pism

procesowych i
nie
zawadamiano o
terminach
czynności
procesowych, co
pozbawiało
możliwości
przedstawienia
swoich racji
i zaskarżenia
zapadłego
orzeczenia), a
także – jak
należy
domniemywać –
prokurator
uznała, że żaden
podmiot nie
mógł w tym
postępowaniu
przedstawić
stanowiska
zgodnego z
intereselem
Skarbu Państwa
i domagać się
uwzględnienia
takiego interesu.

Autorka apelacji
swoje
przekonanie
opierała na
przepisie art. 8
ust. 3 cyt. ustawy
z dnia 23 lutego
1991r. o uznaniu
za nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (tekst
jednolity: Dz.U.
z 2020r. poz.

1820),
stanowiącym, że
„w
postępowaniu o
odszkodowanie i
zadośćuczynienie
mają
odpowiednie
zastosowanie
przepisy
rozdziału 58
Kodeksu
postępowania
karnego, z
wyjątkiem art.
555 k.p.k.”.

Uważna lektura
apelacji
prokuratora
wskazuje, że w
istocie nie widzi
on żadnych
istotnych różnic
proceduralnych
w systemach
odpowiedzialności
Skarbu Państwa
za
odszkodowanie i
zadośćuczynienie
z rozdziału 58
Kodeksu
postępowania
karnego, z
wyjątkiem art.
555 k.p.k., a
także na
podstawie
ustawy z dnia
23 lutego 1991r.
o uznaniu za
nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego

bytu Państwa
Polskiego (tekst
jednolity: Dz.U.
z 2020r. poz.
1820).

Tymczasem
gruntowna
analiza obu
aktów
prawnych, a
także analiza
modelowego
systemu
odpowiedzialności
odszkodowawczej
i o
zadośćuczynienie
za represje
związane z
działalnością na
rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego,
wprowadzonego
w 1991r., a przez
następnych 30
lat
ukształtowanego
i
niekwestionowanego
właśnie co do
owego modelu,
nakazuje
odrzucenie
argumentacji, że
mamy do
czynienia z
jednym
systemem
odpowiedzialności
Skarbu Państwa,
a także że w
wyniku
wprowadzenia
przepisów art.
554 § 2a
i 2b k.p.k.,
wprowadzonych

art. 1 pkt
98 ustawy z
dnia 19 lipca
2019r. o zmianie
ustawy - Kodeks
postępowania
karnego oraz
niektórych
innych ustaw
(Dz.U. z 2019r.
poz. 1694),
ustawodawca
zdecydował się
na zmianę tego
modelu
odpowiedzialności
za represje
związane z
działalnością na
rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego.

II. Na wstępie
warto poczynić
uwagi natury
zasadniczej, a
mianowicie, że
ustawa z dnia
23 lutego 1991r.
o uznaniu za
nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego
(obecnie tekst
jednolity: Dz.U.
z 2020r. poz.
1820),
wprowadziła
całkowicie inną
niż na gruncie
k.p.k. podstawę

zakwestionowania
orzeczeń w
sprawach
karnych niż
przewidziana w
rozdziale 58
Kodeksu
postępowania
karnego. U
podstaw
podważenia
(unieważnienia)
zapadłych
orzeczeń miała
się znaleźć nie
tylko analiza
czy zachowanie
osoby poddanej
represji
wyczerpało
znamiona
jakikolwiek
czynu
zabronionego,
także czy
stosowano
wobec tej osoby
zgodnie z
przepisami
procedury
karnej środki
zapobiegawcze i
czy orzekano
prawidłowo i
sprawiedliwie
kary, lecz przede
wszystkim
przyjęto
podstawową
konstatację, że
państwo
komunistyczne
stosowało środki
represji karnej
(a także inne
działania
faktyczne), jako
represje za
działalność
niepodległościową,

jak również za opór przeciwko kolektywizacji wsi oraz przeciwko obowiązkowym dostawom. Ustawodawca uznał, że należy się ze strony Skarbu Państwa sprawiedliwa rekompensata poniesionych szkód i krzywd za represje z wymienionych powodów. Była to zatem zarówno na płaszczyźnie unieważnienia zapadłych orzeczeń w sprawach karnych, jak i w warstwie odszkodowawczej, całkowicie inna podstawa aksjologiczna odpowiedzialności Skarbu Państwa. Co więcej, inaczej niż na płaszczyźnie procedury karnej, ustawodawca dał możliwość rekompensaty szkód i krzywd doznanych nie tylko ze strony polskich organów wymiaru sprawiedliwości lub organów represji, lecz

także uznał,
że rekompensata
taka należy się
gdy nie było
prowadzone
żadne
postępowania
karne, a
podstawy
odpowiedzialności
są związane z:

1)
represjonowaniem
przez radzieckie
organy ścigania i
wymiaru
sprawiedliwości
lub organy
pozasądowe,
działające na
obecnym
terytorium
Polski w okresie
od dnia 1 lipca
1944 r. do
dnia 31 grudnia
1956 r. oraz
na terytorium
Polski w
granicach
ustalonych w
Traktacie
Ryskim, w
okresie od dnia
1 stycznia 1944
r. do dnia 31
grudnia 1956 r.,
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego lub z
powodu takiej
działalności (art.
8 ust. 2a cyt.
wyżej ustawy
z 23 lutego
1991r.);

2) orzeczeniami
wydanymi przez
organy Polskich
Sił Zbrojnych w
Związku
Socjalistycznych
Republik
Radzieckich
niepodlegających
rządowi
Rzeczypospolitej
Polskiej,
niezależnie od
daty i miejsca
ich wydania(art.
14 cyt. wyżej
ustawy z 23
lutego 1991r.);

3) decyzją
o internowaniu
w związku z
wprowadzeniem
w dniu 13
grudnia 1981r.
w Polsce stanu
wojennego (art.
8 ust. 1 cyt. wyżej
ustawy z 23
lutego 1991r.);

4) pełnieniem
czynnej służby
wojskowej, w
okresie od dnia
1 listopada 1982
r. do dnia
28 lutego 1983
r., do której
odbycia
powołano za
działalność na
rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego (art.
8a ust. 1 cyt.
wyżej ustawy

z 23 lutego
1991r.);

5)
odpowiedzialnością
na rzecz dziecka
matki
pozbawionej
wolności, wobec
której
stwierdzono
nieważność
orzeczenia, które
przebywało wraz
z matką w
więzieniu lub
innym miejscu
odosobnienia
lub którego
matka w okresie
ciąży przebywała
w więzieniu lub
innym miejscu
odosobnienia
(art. 8b ust.
1 cyt. wyżej
ustawy z 23
lutego 1991r.).

Całkowicie inny
sposób
kwestionowania
zapadłych
orzeczeń w
sprawach
karnych niż
w k.p.k. oraz
diametralnie
odmienny krąg
osób
uprawnionych,
zasadniczo inny
od rozwiązań
przyjętych w
k.p.k.,
wskazywał na
niemożność
przeniesienia
rozwiązań z
procedury

karnej na grunt postępowań odszkodowawczych prowadzonych na podstawie wskazanej ustawy z dnia 23 lutego 1991r. Przemawiało to za argumentem, że ustawa z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (obecnie tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz. 1820) wprowadziła nowy i inny model odpowiedzialności, różny od modelu z rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego.

III. Co więcej, jak już wyżej wskazano od 30 lat ukształtował się taki model odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, który miał być w założeniu sprawny dla osób dochodzących

swoich roszczeń
tym bardziej, że
krąg
uprawnionych
zamykał się
osobami, które
doznały represji,
a także ich
małżonków,
dzieci i
rodziców, zaś
roszczenia nie
przechodziły na
dalszych
krewnych, w
tym dalszych
zstępnych. Z
tych względów
racjonalny
ustawodawca
nie chciał i nie
mógł utrudniać
oraz przedłużać
procedury
dochodzenia
roszczeń,
starając się
wręcz ułatwić ich
realizację.

Temu służyły
odmienne niż
w procedurze
karnej przepisy
wskazujące, że
żądanie
odszkodowania
lub
zadośćuczynienia
należy zgłosić:

1) odpowiednio
w sądzie
okręgowym lub
wojskowym
sądzie
okręgowym,
który wydał
postanowienie o
stwierdzeniu

nieważności
orzeczenia, w
terminie 10 lat
od daty jego
uprawomocnienia
się (art. 8 ust.
2 cyt. wyżej
ustawy z 23
lutego 1991r.);

2) co do represji
przez radzieckie
organy ścigania i
wymiaru
sprawiedliwości
lub organy
pozasądowe,
działające na
obecnym
terytorium
Polski w okresie
od dnia 1 lipca
1944 r. do
dnia 31 grudnia
1956 r. oraz
na terytorium
Polski w
granicach
ustalonych w
Traktacie
Ryskim, w
okresie od dnia
1 stycznia 1944
r. do dnia 31
grudnia 1956 r.,
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego lub z
powodu takiej
działalności – w
sądzie
okręgowym, w
którego okręgu
zamieszkuje
osoba składająca
żądanie i sąd
ten jest właściwy
do rozpoznania

sprawy (art. 8 ust. 2a cyt. wyżej ustawy z 23 lutego 1991r.);

3) co do wydania i wykonania decyzji o internowaniu – w sądzie okręgowym, w którego okręgu zamieszkuje osoba składająca żądanie i sąd ten jest właściwy do rozpoznania sprawy (art. 8 ust. 2b cyt. wyżej ustawy z 23 lutego 1991r.);

4) co do pełnienia czynnej służby wojskowej, w okresie od dnia 1 listopada 1982 r. do dnia 28 lutego 1983 r., jako formę represji za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego – w sądzie okręgowym, w którego okręgu zamieszkuje osoba składająca żądanie i sąd ten jest właściwy do rozpoznania sprawy (art. 8a ust. 1 cyt. wyżej ustawy z 23 lutego 1991r.);

5) co do odpowiedzialności na rzecz dziecka matki pozbawionej wolności, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia, które przebywało wraz z matką w więzieniu lub innym miejscu odosobnienia lub którego matka w okresie ciąży przebywała w więzieniu lub innym miejscu odosobnienia – w sądzie okręgowym, w którego okręgu zamieszkuje osoba składająca żądanie i sąd ten jest właściwy do rozpoznania sprawy (art. 8b ust. 1 cyt. wyżej ustawy z 23 lutego 1991r.).

Co więcej, już ustawą z dnia 19 września 2007r. o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa

Polskiego (Dz.U. z 2007r. Nr 191, poz. 1372) wprowadzony został przepis art. 8 ust. 2d, stanowiący, że **„Odpis żądania, o którym mowa w ust. 2, sąd doręcza prokuratorowi z urzędu”**, natomiast niewskazujący co do zasady na żadną inną stronę postępowania reprezentującą Skarb Państwa, za wyjątkiem sytuacji przewidzianej w art. 10 cyt. ustawy, gdy przedmiotem roszczeń był zwrot mienia osoby represjonowanej.

W obecnym okresie przepis art. 10 cyt. ustawy ma następujące brzmienie:

„ust. 1. W przypadku stwierdzenia nieważności orzeczenia, osobie uprawnionej zwraca się mienie, którego przepadek lub

konfiskatę
orzeczone na
rzecz Skarbu
Państwa, oraz
przedmioty
zatrzymane w
toku
postępowania -
z wyjątkiem
przedmiotów,
których
posiadanie jest
zakazane lub
wymaga
zezwolenia -
jeżeli znajdują
się one w
posiadaniu
państwowej
jednostki
organizacyjnej, a
w razie
niemożności
zwrotu - ich
równowartość
wyplaca się ze
środków
Funduszu
Reprywatyzacji,
o którym mowa
w art. 56 ust. 1
ustawy z dnia 30
sierpnia 1996 r.
o komercjalizacji
i niektórych
uprawnieniach
pracowników
(Dz. U. z 2019 r.
poz. 2181 oraz z
2020 r. poz. 284
i 875).

ust. 2. ***W
sprawach, o
których
mowa w ust.
1, Skarb
Państwa jest
reprezentowany
przez***

**państwową
jednostkę
organizacyjną,
w której
władaniu jest
mienie
podlegające
zwrotowi lub
mienie
zatrzymane w
toku
postępowania.
W przypadku
braku takiej
jednostki
Skarb
Państwa jest
reprezentowany
przez organ
administracji
rządowej,
któremu
przekazano
do
dysponowania
mienie w
wyniku
orzeczenia
sądu, o
którym mowa
w art. 2 ust. 1.
W przypadku
braku takiej
jednostki
Skarb
Państwa jest
reprezentowany
przez
ministra
właściwego
do spraw
finansów
publicznych”.**

Skoro na gruncie
ustawy z dnia
23 lutego 1991r.
o uznaniu za
nieważne
orzeczeń

wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (obecnie tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz. 1820), w art. 10 ust. 2 w niektórych kategoriach roszczeń co do zwrotu mienia, którego przepadek lub konfiskatę orzeczono na rzecz Skarbu Państwa, a także co do przedmiotów zatrzymanych w toku postępowania – z wyjątkiem przedmiotów, których posiadanie jest zakazane lub wymaga zezwolenia, ustawodawca wprowadził nową stronę postępowania (poza prokuratorem i wnioskodawcą), reprezentującą Skarb Państwa, to znaczy, że we wszystkich pozostałych kategoriach spraw udziału takiej strony

reprezentującej Skarb Państwa nie przewidział. Jest zatem spójny w tym zakresie z podanym modelem zacytowany wcześniej przepis art. 8 ust. 2d, nakazujący doręczenie prokuratorowi z urzędu przez sąd odpisu żądania o odszkodowanie lub zadośćuczynienie, natomiast niewskazujący co do zasady na żadną inną stronę postępowania reprezentującą Skarb Państwa, za wyjątkiem sytuacji przewidzianej w art. 10 cyt. ustawy, gdy przedmiotem roszczeń był zwrot mienia osoby represjonowanej.

Jest to dodatkowy argument potwierdzający, że przepisów rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego, a szczególnie powoływanych

w apelacji
prokuratora
przepisów art.
554 § 2a i b k.p.k.
oraz art. 554 § 3
k.p.k., nie należy
odnosić wprost
do postępowania
na gruncie
ustawy z dnia
23 lutego 1991r.
o uznaniu za
nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego
(obecnie tekst
jednolity: Dz.U.
z 2020r. poz.
1820).

Zgodnie z
zasadami
poprawnej
legislacji, skoro
na gruncie cyt.
ustawy z dnia
23 lutego 1991r.
wprowadzono
kategorię
podmiotu
reprezentującego
Skarb Państwa,
lecz nie we
wszystkich
kategoriach
spraw o
odszkodowanie i
zadośćuczynienie
za represje, to
trudno odszukać
jakikolwiek
powód, że
ustawodawca

zrezygnował z istnienia takiego podmiotu w pozostałych kategoriach spraw. Jeśli nawet ustawodawca widziałby potrzebę wprowadzenia takiej strony postępowania, to wedle zasad poprawnej legislacji powinien to uczynić przez wprowadzenie odpowiednich rozwiązań w ustawie nie byłoby żadnego z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (obecnie tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz. 1820), a nie w rozdziale 58 Kodeksu postępowania karnego, stosowanego wyłącznie odpowiednio, a nie wprost.

IV.
Ukształtowany

od 30 lat model postępowania odszkodowawczego na gruncie ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (obecnie tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz. 1820) przewidywał, że środki finansowe przewidziane na odszkodowania i zadośćuczynienie przyznane osobom uprawnionym mają zostać wypłacone ze środków budżetowych, będących w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

Po wydaniu prawomocnych orzeczeń przyznających odszkodowanie lub zadośćuczynienie, prezesi właściwych sądów okręgowych

zwracali się do Ministerstwa Sprawiedliwości o uruchomienie środków budżetowanych za zapłatę wspomnianych należności, po czym środki te były kierowane do odpowiednich sądów okręgowych i przez te sądy wypłacane osobom uprawnionym.

Wyjątkiem było rozwiązanie przewidziane w art. 8 ust. 4 cyt. ustawy odnoszącym się do roszczeń uprawnionych wynikających z represji przez radzieckie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości lub organy pozasądowe, działające na obecnym terytorium Polski w okresie od dnia 1 lipca 1944 r. do dnia 31 grudnia 1956 r. oraz na terytorium Polski w granicach ustalonych w Traktacie w Ryskim, w

okresie od dnia
1 stycznia 1944
r. do dnia 31
grudnia 1956 r.,
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego lub z
powodu takiej
działalności – w
sądzie
okręgowym, w
którego okręgu
zamieszkuje
osoba składająca
żądanie i sąd
ten jest właściwy
do rozpoznania
sprawy (art. 8
ust. 2a cyt. wyżej
ustawy z 23
lutego 1991r.).
Wskazany
przepis art. 8
ust. 6 cyt. ustawy
przesądził, że
odpowiedzialność
odszkodowawcza
Skarbu Państwa
na podstawie
przepisu art.
8 ust. 2a
cyt. ustawy nie
stosuje się do
osób, którym
Szef Urzędu do
Spraw
Kombatantów i
Osób
Represjonowanych
przyznał
świadczenie
pieniężne na
podstawie
ustawy z dnia
14 sierpnia 2020
r. o świadczeniu
pieniężnym
przysługującym

osobom
zesłanym lub
deportowanym
przez władze
Związku
Socjalistycznych
Republik
Radzieckich w
latach
1936-1956 (Dz.
U. poz. 1428).
Wspomniany
przepis
obowiązuje od
dnia 21 września
2020r., a zatem
ustawodawca
jeszcze raz
modyfikował
zasady
przyznawania
odszkodowania i
zadośćuczynienia
za represje
związane z
działalnością
niepodległościową,
nie widząc
potrzeby
ingerencji w
przepisy
proceduralne, w
tym co do kręgu
osób
reprezentujących
Skarb Państwa
na gruncie
wspomnianej
ustawy.

Wspomniane
uwagi prowadzą
do generalnej
konkluzji, że po
ukształtowaniu
się od 30 lat
modelu
postępowania
odszkodowawczego
na gruncie

ustawy z dnia
23 lutego 1991r.
o uznaniu za
nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego
(obecnie tekst
jednolity: Dz.U.
z 2020r. poz.
1820),
ustawodawca
nie zamierzał
zmieniać w
żadnym zakresie
zasad
przyznawania i
wyłaty
odszkodowania i
zadośćuczynienia.

Nakazuje to w
sposób
oczywisty
uznanie, że
skoro na gruncie
tego samego
aktu prawnego
ustawodawca
znał kategorię
strony
reprezentującej
Skarb Państwa,
a jednocześnie
takiej strony
nie przewidział
w pozostałych
sprawach
rozpoznawanych
na gruncie
ustawy z dnia
23 lutego 1991r.
o uznaniu za
nieważne

orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego
(obecnie tekst
jednolity: Dz.U.
z 2020r. poz.
1820), to znaczy,
że takie strony w
tych
postępowaniach
nie występują,
poza opisanym
wyżej wyjątkiem
w sytuacji
przewidzianej w
art. 10 cyt.
ustawy, gdy
przedmiotem
roszczeń był
zwrot mienia
osoby
represjonowanej.

W szczególności,
wolą
ustawodawcy
nie było w
żadnej mierze
utrudnienie
dochodzenia
roszczeń przez
uprawnionych
lub ich
wydłużenie, co
byłoby
niewątpliwą
konsekwencją
poszukiwania
podmiotów
reprezentujących
Skarb Państwa
w tego rodzaju
sprawach. W
niektórych

wypadkach
wysocę
dyskusyjne
byłoby
wskazanie takich
podmiotów
ponieważ
represji nie
stosowały
władze polskie,
albo nie istnieją
już organy
stosujące
wymienione
represje, a
mianowicie w
wypadkach:

1) represji
stosowanych
przez radzieckie
organy ścigania i
wymiaru
sprawiedliwości
lub organy
pozasądowe;

2) represji
stosowanych
przez organy
Polskich Sił
Zbrojnych w
Związku
Socjalistycznych
Republik
Radzieckich
niepodlegających
rządowi
Rzeczypospolitej
Polskiej;

3) represji
polegających na
pełnieniu
czynnej służby
wojskowej;

4) represji
polegającej na
decyzją o
internowaniu w

związku z
wprowadzeniem
w dniu 13
grudnia 1981r.
w Polsce stanu
wojennego.

V. Na koniec
warto wskazać
uzasadnienie
projektu zmian
k.p.k.
wprowadzających
do Rozdziału
58 Kodeksu
postępowania
karnego
przepisów art.
554 § 2a i
b k.p.k. oraz
nowe brzmienie
art. 554 § 3
k.p.k., w którym
w ogóle nie
odniesiono się
do ewentualnych
konsekwencji
takich zmian
dla sposobu
prowadzenia
postępowań na
podstawie
ustawy z dnia
23 lutego 1991r.
o uznaniu za
nieważne
orzeczeń
wydanych wobec
osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego
(obecnie tekst
jednolity: Dz.U.
z 2020r. poz.
1820), a także
nie dano wyrazu

temu, że wprowadzane zmiany mają mieć także zastosowanie do spraw odszkodowawczych prowadzonych na podstawie wymienionej ustawy.

W lakonicznym uzasadnieniu rządowego projektu ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019r. poz. 1694), zawartego w druku sejmowym nr 3251 odnotowano co następuje:

„Proponuje się przywrócić w postępowaniu odszkodowawczym udziału w charakterze strony organu reprezentującego Skarb Państwa. Rolą tego organu jest dbanie o zabezpieczenie interesów majątkowych Skarbu Państwa, podczas gdy zadaniem prokuratora jest

reprezentowanie
interesu
społecznego w
kształtowaniu
sprawiedliwego i
trafnego
rozstrzygnięcia.
W
przeciwieństwie
jednak do
regulacji
obowiązujących
w latach 2015–
2016
projektowane
regulacje
wyraźnie
wskazują, który
organ w danej
sytuacji
procesowej jest
uprawniony i
zobowiązany do
reprezentowania
Skarbu Państwa.
W poprzednim
stanie prawnym
ustawa
procesowa nie
normowała tej
kwestii, co w
praktyce
wywoływało
wiele trudności
w jego
określeniu.
Projektowane
regulacje mają
na celu
wzmocnienie
ochrony
interesów
majątkowych
Skarbu Państwa
w tym
postępowaniu i
jednoznaczne
wskazanie, który
z organów
Państwa

odpowiada za ich ochronę w danym postępowaniu.

Proponuje się zatem dodanie w art. 554 k.p.k. § 2a i § 2b, które uzupełniają katalog stron postępowania o Skarb Państwa oraz określają, który z organów powinien reprezentować Skarb Państwa w danym postępowaniu. I tak, proponuje się, by organem reprezentującym Skarb Państwa był:

1) prezes sądu, w którym wydano ostatecznie orzeczenie kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności karnej, stosowania środka zapobiegawczego, środka zabezpieczającego lub zatrzymania, albo

2) prezes sądu pierwszej instancji, w którym wydano zmienione orzeczenie – jeżeli zmieniono

orzeczenie sądu
pierwszej
instancji i
zastosowano
środek, w
związku z
którym nie
przysługuje
odszkodowanie
w myśl
niniejszego
rozdziału, albo

3) organ, który
dokonał
zatrzymania –
jeżeli sąd
uwzględnił
zażalenie na
zatrzymanie
albo jeżeli sąd
nie rozpoznawał
zażalenia na
zatrzymanie.

Projektowany
przepis art. 554
§ 3 k.p.k.
przewiduje, że o
terminie
rozprawy
zawiadamia się
wnioskodawcę,
prokuratora oraz
organ
reprezentujący
Skarb Państwa,
przesyłając
odpis wniosku.

Należy również
wskazać, że
działanie w
postępowaniu
odszkodowawczym
organu
reprezentującego
Skarb Państwa
w kształcie
zaproponowanym

w niniejszym projekcie nie koliduje z uprawnieniami i obowiązkami Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, przewidzianymi w odrębnych przepisach. Postępowanie odszkodowawcze toczące się na podstawie przepisów rozdziału 58. k.p.k. należy do systemu prawa karnego procesowego i jest postępowaniem karnym, mimo że jego przedmiotem nie jest ustalenie odpowiedzialności karnej oskarżonego za popełniony czyn zabroniony. Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 2261, z późn. zm.) Prokuratura Generalna nie wykonuje zastępstwa w postępowaniu karnym. Prokuratura

Generalna może jednak, na uzasadniony wniosek podmiotu reprezentującego Skarb Państwa lub państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, przejąć zastępstwo w postępowaniu karnym, jeżeli wymaga tego ochrona ważnych praw lub interesów Skarbu Państwa. Jeżeli do takiego przejęcia zastępstwa dojdzie, następuje ono na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, a nie Kodeksu postępowania karnego, tak więc nie ma podstaw do ujęcia tej wyjątkowej sytuacji w projekcie nowelizacji ustawy procesowej” (sejm.pl).

Treść
wskazanego
uzasadnienia
projektu ustawy

nie pozostawia wątpliwości, że projektodawcom (w konsekwencji także ustawodawcy) chodziło wyłącznie o zmiany w procedurze odszkodowawczej prowadzonej na podstawie Rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego.

W konkluzji należy stwierdzić, że **w ustawie z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (obecnie tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz. 1820) ustawodawca uregulował odrębne postępowanie odszkodowawcze w stosunku do postępowania odszkodowawczego przewidzianego w Rozdziale 58 Kodeksu**

**postępowania
karnego, do
którego
jedynie
odpowiednio
(pomocniczo),
a nie wprost,
w zakresie
nieuregulowanym,
należy
stosować
zasady
procedury
karnej.**

**Oznacza to, że
w sprawach
odszkodowawczych
prowadzonych
na podstawie
cyt. ustawy
z dnia 23
lutego 1991r.
jako strony
procesowe
występują
jedynie:
wnioskodawca
i prokurator,
a podmiot
reprezentujący
Skarb
Państwa
wyłącznie w
wypadkach
wskazanych
w art. 10 ust.
1 i 2 cyt.
ustawy, gdy
przedmiotem
roszczeń jest
zwrot mienia.**

VI. Osobnym zagadnieniem pozostaje to, czy w niniejszej sprawie działanie prokuratora w trakcie

	<p>postępowania rzeczywiście nie wyrażało interesu Skarbu Państwa, skoro w trakcie postępowania sądowego brał aktywnie udział w weryfikacji materiału dowodowego, a następnie skierował apelację, domagając się co do zasady uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, a alternatywnie także znacznego obniżenia zasadzonych roszczeń.</p>		
	Wniosek		
	<p>o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Opolu do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
	<p>Związłe o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo</p>		

	zasadny albo niezasadny.	
	<p>Nie było podstaw do uwzględnienia wniosku prokuratora o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Opolu do ponownego rozpoznania. Sposób rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji był prawidłowy, a z przyczyn wskazanych wyżej, nie doszło do obrazy przepisów procesowych. W postępowaniu występowały wszystkie umocowane strony procesowe, zaś w ustawie z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (obecnie tekst jednolity: Dz.U.</p>	

z 2020r. poz. 1820) ustawodawca uregulował odrębne postępowanie odszkodowawcze w stosunku do postępowania odszkodowawczego przewidzianego w Rozdziale 58 Kodeksu postępowania karnego, do którego jedynie odpowiednio (pomocniczo), a nie wprost, w zakresie nieuregulowanym, należy stosować zasady procedury karnej. Oznacza to, że w sprawach odszkodowawczych prowadzonych na podstawie cyt. ustawy z dnia 23 lutego 1991r. jako strony procesowe występują jedynie: wnioskodawca i prokurator, a podmiot reprezentujący Skarb Państwa wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 10 ust. 1 i 2 cyt. ustawy, gdy przedmiotem

	roszczeń jest zwrot mienia.		
Lp.	Zarzuty apelacji prokuratora		
2.	Zarzut obrazy art. 7 k.p.k. i 410 k.p.k. polegającą na niezasadnym nieuwzględnieniu dowodu z dokumentów o zatrudnieniu J. K. (2) wskazujących na jego nieprzerwany okres zatrudnienia w okresie od 15.10.1947r. do 01.07.1977r. i w konsekwencji niezasadnym uznaniu, iż informacja MSW o aresztowaniu J. K. (2) w dniu 9.10.1949r. oraz wyjaśnienia wnioskodawcy stanowią dostateczną podstawę do uznania, iż kara pozbawienia wolności w wymiarze 3 lat wykonana została wobec J. K. (2) w całości, a co bezpośrednio wpłynęło na treść orzeczenia poprzez zasądzenie zadośćuczynienia	# zasadny	
3.		# częściowo zasadny	
		# niezasadny	

i odszkodowania
za okres
pozbawienia
wolności, który
nie znajduje
odzwierciedlenia
w
zgromadzonych
dowodach.

Zarzut błędu
w ustaleniach
faktycznych
przyjętych za
podstawę
orzeczenia i
mający wpływ
na jego treść,
a polegający
na dowolnym
przyjęciu, iż
J. K. (2)
odbył w całości
orzeczoną wobec
niego karę
pozbawienia
wolności w
wymiarze 3 lat, o
czym świadczyć
ma adnotacja
w dowodzie
osobistym o
aresztowaniu J.
K. (2) w dniu
9 października
1949r. przez (...)
w L., podczas
gdy twierdzenie
to nie znajduje
oparcia w
materiale
dowodowym, a
zwłaszcza
koliduje z
dowodami z
dokumentów
dotyczących
okresu
nieprzerwanego
zatrudnienia w

	<p>Państwowym (...) od dnia 15 października 1947r. do 1977r., a co bezpośrednio wpłynęło na treść orzeczenia poprzez zasądzenie zadośćuczynienia i odszkodowania za okres pozbawienia wolności, który nie znajduje odzwierciedlenia w zgromadzonych dowodach,</p>	
	<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
	<p>Opierając się na materiale dowodowym w postaci: adnotacji MSW w W. dot. aresztowania J. K. (2) we wniosku o wydanie dowodu osobistego (k. 15) i zeznań wnioskodawcy – świadka J. K. (1) (k. 179-181, 219), uzupełnionych o zapytanie o karalność J. K. (2) z 1981r. (k. 218), Sąd</p>	

Okręgowy w Opolu słusznie uznał, że orzeczona wobec J. K. (2) kara 3 lat pozbawienia wolności została w całości wykonana po tym, gdyż w dniu 9 października 1949r. został ponownie aresztowany przez Powiatowy Urząd (...) w L. i osadzony w więzieniu na Z. w L..

Ustalenia Sąd I instancji podważała w swojej apelacji prokurator, lecz opierała się wyłącznie na informacji C. Polska o zatrudnieniu J. K. (2), jako następcy prawnego pracodawcy J. K. (2), czyli Zakładów (...) we W. (Państwowego (...)) nieprzerwanie od 15.10.1947r. do 1.07.1977r. Oczywiście było, że ze względu na upływ czasu oraz posiadanie dokumentacji nie przez pracodawcę, lecz jego następcę

prawnego,
możliwe były
ubytki w
dokumentacji, a
nadto
zastosowanie
tymczasowego
aresztowania
ponownie przez
(...) w L. wobec
J. K. (2) w dniu
9 października
1949r. wcale
nie musiało
oznaczać
przerwania
stosunku pracy.

Tymczasem,
prokurator
bagatelizuje to,
jak wiele uwagi
poświęcano w
okresie PRL
inwigilacji
społeczeństwa i
zbieraniu
danych o
osobach
niesprzyjających
władzom
państwa
komunistycznego.
Wiązało się to
z trudnościami
w znalezieniu
pracy,
ograniczeniom
w dostępie do
uczelni,
odmowom
wydania
paszportu itp.
Stąd należy dużą
wagę wiązać z
dokumentem w
postaci adnotacji
MSW w W. dot.
aresztowania J.
K. (2) we

wniosku o wydanie dowodu osobistego (k. 15), gdyż była to niezwykle istotna informacja dla władz PRL. Pozwala to na wniosek, że dane te odnotowano z niezbędną skrupulatnością. Ponadto, fakt odbycia kary przez J. K. (1) w całości potwierdza pośrednio o zapytanie o karalność J. K. (2) z 1981r. (k. 218), w których odnotowano, że został skazany ma karę 3 lat więzienia i brak adnotacji o niewykonywaniu kary w całości, o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia albo zastosowaniu amnestii. Daje to podstawę do twierdzeń, że karę tę wykonano w całości, tym bardziej, że ustalenia te wspierają zeznania wnioskodawcy – świadka J. K. (1) (k. 179-181, 219).

	Wniosek		
	o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Opolu do ponownego rozpoznania.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
	Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
	Nie było podstaw do uwzględnienia wniosku prokuratora o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Opolu do ponownego rozpoznania. Sposób rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji był prawidłowy, a z przyczyn wskazanych wyżej, nie doszło do obrazy przepisów procesowych oraz błędów w ustaleniach		

faktycznych.
Ustalenia sądu
pozostawały pod
ochroną art. 7
k.p.k.
Warunkiem
uznania za
prawidłowe ocen
materiału
dowodowego
jest
respektowanie
zasady
swobodnej
oceny dowodów
(art. 7 k.p.k.).
Jak wielokrotnie
podkreślano w
doktrynie i
orzecznictwie,
przekonanie
Sądu o
wiarygodności
jednych
dowodów i
niewiarygodności
innych pozostaje
pod ochroną
art. 7 k.p.k.
wtedy, gdy:
jest poprzedzone
ujawnieniem w
toku rozprawy
głównej
całości kształtu
okoliczności
sprawy (art.
410 k.p.k.) i
to w sposób
podyktowany
obowiązkiem
dochodzenia
prawdy (art. 2
§ 2 k.p.k.),
stanowi wyraz
rozważenia
wszystkich tych
okoliczności
przemawiających
zarówno na

	<p>korzyść, jak i na niekorzyść zainteresowanego (art. 4 k.p.k.), jest wyczerpujące i logiczne – z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego – uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.). Akcentuje to szereg orzeczeń Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych (por. wyrok SN z 3.09.1998r. sygn. V KKN 104/98 – Prokuratura i Prawo 1999, nr 2, poz. 6; a także wyrok S.A. w Łodzi z 20.03.2002r. sygn. II AKa 49/02 – Prokuratura i Prawo 2004, nr 6, poz. 29).</p>	
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		
<p>1.</p>	<p>Uwzględniono z urzędu okoliczności wynikające z zapytania o karalność J. K.</p>	

	(2) z 1981r. (k. 218).	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
Uwzględniono z urzędu okoliczności wynikające z zapytania o karalność J. K. (2) z 1981r. (k. 218).		
5. ZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
Utrzymano w mocy orzeczenie		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
Utrzymano w mocy orzeczenie o zasądzeniu od Skarbu Państwa		

na rzecz J. K. (1) i M. K. po 180.000 (sto osiemdziesiąt tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od uprawomocnienia się wyroku tytułem zadośćuczynienia za krzywdę zmarłego J. K. (2), a także o zasądzeniu od Skarbu Państwa na rzecz J. K. (1) i M. K. kwoty po 46.800 (czterdzieści sześć tysięcy osiemset) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od uprawomocnienia się wyroku tytułem odszkodowania za szkodę odniesioną przez zmarłego J. K. (2),

5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji

1.

Przedmiot i zakres zmiany

Nie było postaw do zmiany

zaskarżonego wyroku.			
Zwiężle o powodach zmiany			
Nie było postaw do zmiany zaskarżonego wyroku.			
5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji			
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia			
1.1.	Nie dotyczy.	# art. 439 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
Nie dotyczy.			
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle o powodach uchylenia			
Nie dotyczy.			

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
Nie dotyczy.			
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
Nie dotyczy.			
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
Nie zachodziła potrzeba uchylenia wyroku do ponownego rozpoznania. Dlatego nie formułowano zapatrywań prawnych i wskazań co do dalszego postępowania.			

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
Nie dotyczy.	Nie dotyczy.	
6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
II.	Zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawców J. K. (1) i M. K. po 147,60 zł tytułem poniesionych przez nich kosztów zastępstwa procesowego ustanowionego w postępowaniu odwoławczym, w oparciu o przepisy art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz w zw. z art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych	

	<p>za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (obecnie tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz. 1820).</p>									
III.	<p>W oparciu o przepis art. 13 cyt. ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (obecnie tekst jednolity: Dz.U. z 2020r. poz. 1820) kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.</p>									
7. PODPISY SĘDZIÓW										
<table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Jerzy Bogusławski</td> <td>Agnieszka Skońko</td> <td>Florko</td> <td>Florko</td> </tr> </table>					Jerzy Bogusławski	Agnieszka Skońko	Florko	Florko		
Jerzy Bogusławski	Agnieszka Skońko	Florko	Florko							